

Ierosināta lieta par Ventspils pilsētas domes saistošo noteikumu normām, kas paredz vides aizsardzības prasības attiecībā uz kravas izgarojumu emisiju

Satversmes tiesas 1. kolēģija 2018. gada 6. septembrī ierosināja lietu “Par Ventspils pilsētas domes 2012. gada 2. marta saistošo noteikumu Nr. 9 “Ventspils brīvostas noteikumi” 100. un 139. punkta atbilstību Satversmes 64. pantam un 105. panta pirmajam un trešajam teikumam”.

Apstrīdētās normas

Ventspils pilsētas domes 2012. gada 2. marta saistošo noteikumu Nr. 9 “Ventspils brīvostas noteikumi” (turpmāk – noteikumi Nr. 9) 100. punkts paredz, ka, veicot kravas operācijas, jāievēro šādas vides aizsardzības prasības:

“100.1. Iekraujot kuģī naftas produktus vai ķīmiskās vielas, kuru tvaika spiediens (mērot pēc Reida metodes) ir 27,6 kilopaskāli (pie 37,8 C) vai vairāk, vai arī mazutu, jēlnaftu vai benzolu, izmanto kravas izgarojumu emisijas kontroles sistēmas (saskaņā ar Starptautiskās Jūrniecības organizācijas Kuģošanas drošības komitejas cirkulāra Nr. 585 “Izgarojumu emisiju kontroles sistēmu standarti” punktā 1.2.13 noteikto definīciju), kas atbilst labāko pieejamo tehnisko paņēmieni risinājumam. Ja kuģim nav nepieciešamā aprīkojuma, lai pieslēgtos minētajām sistēmām, tad ievēro šo noteikumu 100.5. apakšpunkta prasības.

100.2. Gaistošo organisko savienojumu (turpmāk tekstā GOS) emisijas no kravas izgarojumu emisijas kontroles sistēmas nepārsniedz 10 g/Nm³ un termināļa operators veic atbilstošu monitoringu nodrošinot tiešsaistes datu pārraidi arī uz Brīvostas kapteiņa dienestu.

100.3. Termināļa operators, kas pārkrauj šo noteikumu 100.1. apakšpunktā noteiktās vielas, izveido smaku monitoringa sistēmu, nodrošinot tiešsaistes datu pārraidi arī uz Brīvostas kapteiņa dienestu. Ostas uzraugs izvērtē no GOS emisiju un smaku monitoringa sistēmas saņemtus datus, un ja pārsniegti 100.2. punktā noteiktais GOS

limits vai smaku koncentrācija 5 ouE/m^3 uz termināla teritorijas robežas, pieprasa termināļa operatoram veikt nepieciešamos pasākumus, tai skaitā samazināt kraušanas intensitāti. Pirms katra tankkuģa kraušanas darbu sākšanas, termināļa operators elektroniski nosūta ostas uzraugam šādu informāciju – kuģa nosaukums, piestātnes Nr., ķīmiskās vielas vai maisījuma drošības datu lapas kopija un kraušanas apjoms.

100.4. Termināļa operatoram, kas veic mazuta noliešanu no vagoncisternām uz dzelzceļa estakādēm, jānodrošina, lai darbības radītā smaka nepārsniegtu smaku koncentrāciju 5 ouE/m^3 uz termināla teritorijas robežas.

100.5. Ja, veicot kravas operācijas, GOS emisija pārsniedz šo noteikumu 100.2. apakšpunktā noteikto vai smaku koncentrācija uz termināla teritorijas robežas pārsniedz 5 ouE/m^3 , tad termināļa operators nekavējoties veic nepieciešamos pasākumus, tai skaitā samazina kraušanas intensitāti, lai šīs normas tiek ievērotas.”

Noteikumu Nr. 9 139. punkts: “Termināļa operators nodrošina šo noteikumu 100.1., 100.2., 100.3. un 100.4. apakšpunktā minēto prasību izpildi ne vēlāk kā līdz 2018. gada 31. maijam.”

Augstāka juridiska spēka normas

Satversmes 64. pants: “Likumdošanas tiesības pieder Saeimai, kā arī tautai šīnī Satversmē paredzētā kārtībā un apmēros.”

Satversmes 105. panta pirmais un trešais teikums: “Ikvienam ir tiesības uz īpašumu. [...] Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu.”

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc akciju sabiedrības “Ventbunkers” pieteikuma. Pieteikuma iesniedzēja veic saimniecisko darbību ar naftas produktiem Ventspils brīvostas teritorijā, un tai izsniegta B kategorijas atļauja piesārņojošās darbības veikšanai.

Atbilstoši apstrīdētajām normām no 2018. gada 1. jūnija jābūt izpildītām tajās ietvertajām prasībām par kravas izgarojumu emisijas kontroles sistēmu uzstādīšanu. Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka šo prasību izpilde ir saistīta ar ievērojama apmēra finanšu līdzekļu ieguldījumu. Tāpat saskaņā ar apstrīdētajām normām ostas uzraugs varot pieprasīt pieteikuma iesniedzējai samazināt kraušanas intensitāti, kas ikreiz tai radītu finansiālus zaudējumus. Līdz ar to apstrīdētās normas kopš 2018. gada 1. jūnija ierobežojot pieteikuma iesniedzējas īpašuma tiesības.

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka Ventspils pilsētas dome apstrīdētajās normās ietverto īpašuma tiesību ierobežojumu noteikusi bez likumdevēja pilnvarojuma un ka indivīdam ar to radītais kaitējums ir lielāks nekā labums, ko no šāda ierobežojuma gūst sabiedrība.

Tiesas process

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi Ventspils pilsētas domi līdz 2018. gada 6. novembrim iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir 2019. gada 6. februāris. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Ketija Strazda

Satversmes tiesas priekšsēdētāja palīdze
Ketija.Strazda@satv.tiesa.gov.lv
67830737, 26200580